

JULIE KLASSEN

DE ZUSSEN
van
SEA VIEW

Julie Klassen

De zussen van
Sea View

Roman

Vertaald door Lia van Aken

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

1

*Genees mij, HEERE, en ik zal genezen worden,
verlos mij en ik zal verlost worden.*

– Jeremia 17:14

April 1819

Sarah Summers hief voorzichtig het familie-erfstuk omhoog en een warme mantel van nostalgische gevoelens daalde op haar neer. Het porseleinen bord met de gouden rand was beschilderd met een kleurige afbeelding van drie zussen in Chinese gewaden, die dicht bij elkaar zaten terwijl een vierde hun voorlas. Vader had de schaal lang geleden aan haar moeder gegeven.

Sarah streek met een voorzichtige vinger over de figuurtjes en kreeg een brok in haar keel. Ze zag een veegje stof, haalde een zakdoek uit haar mouw en veegde het stof weg.

Op dat moment stormden twee van haar zussen de kamer binnen, even verschillend van uiterlijk als van aard.

‘Sarah, zeg tegen Vi dat ze mijn strohoedje teruggeeft.’

Viola keek kwaad. ‘Het is niet eens van jou. Het was van –’

Toen het tot Sarah doordrong dat Viola op het punt stond de verboden naam uit te spreken, voer er een schok door haar heen waardoor het kostbare bord op de vloer in scherven viel.

O, *nee*. Sarah knielde neer en begon paniekerig de verspreide scherven bij elkaar te zoeken, terwijl ze zichzelf inwendig uitschold. *Klunzige sufferd...* Op in katoen gestoken knieën gleed ze naar voren en strekte ze zich uit om bij alle laatste stukjes te komen.

Konden de scherven ooit weer aan elkaar worden gezet?

Emily stond vlak bij haar en berispte haar tweelingzus. ‘Kijk nou wat je gedaan hebt.’

Sarah mompelde. ‘Niet haar schuld. De mijne.’

Emily snoof verontwaardigd. ‘Ja, vast. Nooit is iets Viola’s schuld. Ze kan alles doen wat ze wil en wij moeten allemaal medelijden met haar hebben.’

‘Zo kan het wel weer. Au!’ Sarah had haar vinger open gehaald, bracht hem naar haar mond en proefde bloed. ‘Kunnen jullie nu allebei weggaan om iets nuttigs te doen terwijl ik dit opruim?’

Gepikeerd draaide Emily zich om en ze schreed de kamer uit in een waas van pastelkleurige mousseline, met Viola in haar kielzog.

Haar jongere zussen hadden eind vorig jaar hun rouwkleding terzijde gelegd. Sarah echter, betreurde meer dan één verlies. Ze had bijna twee jaar lang zwart gedragen, al was ze nooit getrouwd geweest en leefde hun vader al bijna een jaar niet meer.

Voorzichtig stopte ze de scherven in een handschoendoos, met de bedoeling ze weer op hun plaats te zetten en aan elkaar te lijmen. De meeste stukken waren tamelijk groot, behalve... *O, nee.* Drie stukjes waren nagenoeg verkruimeld.

Ze voelde een steek van pijn bij de mistroostige aanblik – een grimmige herinnering dat haar familie nooit meer heel zou zijn.

Ze haalde een bezem en veegde het overgebleven stof op. Toen ging ze het aan haar moeder opbiechten.

Sarah vond haar zoals gewoonlijk in haar kamer, liggend op een Franse bedbank met hemel, ondersteund door peluwen. Vandaag was ze geheel in zwarte crêpe gekleed.

‘Het spijt me zo, moeder. Ik heb iets klunzigs en doms gedaan.’

‘Waar is al die drukte om?’

‘Ik heb uw bord gebroken.’

‘Mijn bord? Welk bord?’

‘Het porseleinen bord met die vier meisjes.’

Sarah legde de doos op haar schoot. Haar moeders zachte ogen werden mistig toen ze de inhoud bekeek. ‘O, dat is jammer.’ Behoedzaam pakte ze een scherf.

‘Voorzichtig,’ waarschuwde Sarah. ‘Ik heb mezelf al gesneden aan een scherf.’

Haar moeder leek het niet te horen. ‘Je vader was zo trots op

dit bord. Hij vond het in een winkel in Bond Street. Hij zei dat het hem deed denken aan onze vier dochters – voordat Georgiana kwam natuurlijk. Hij stond erop dat we het voor de sier in de salon zouden neerzetten, al paste het niet bij de rest van het meubilair.’ Ze schudde haar hoofd, een klein lachje verscheen om haar mond. ‘Zo’n sentimentele schat was hij... toen.’

Saraha's keel werd dik. ‘Ja.’

Haar vriendelijke vader was gedurende de laatste twee maanden van zijn ziekte boos en verbitterd geworden. Ook haar schuld, althans voor een deel.

‘Wat jammer.’ Haar moeder legde de stukken terug met een zucht. ‘Je hield er veel van, dat weet ik.’

‘Ik? Ik dacht dat u er dol op was.’

Eugenia Summers keek naar haar op. ‘O, ik was er best op gesteld, omdat ik het van je vader had gekregen. Maar mijn hart is niet gebroken door dit verlies en jij moet je er ook niet druk over maken.’

‘Dank u, moeder. Dat is heel lief van u.’

‘En jij, mijn lieve meisje, neemt te veel op je. Dat heb je altijd gedaan. Vooral sinds... Nou ja, daar zullen we nu niet over spreken.’ Moeder glimlachte gedwongen en begon over iets anders. ‘We verwachtten meneer Alford spoedig, nietwaar?’

‘Ja. De thee is over een paar minuten klaar. Ik hoop dat hij goed nieuws brengt.’

Moeder drukte haar hand. ‘Op de een of andere manier, kind, twijfel ik daaraan.’

Na vaders dood was hun landgoed in Gloucestershire, dat vastgezet was op de mannelijke lijn, naar een familielid gegaan dat ze nauwelijks kenden.

Gelukkig had hun vader dit huis aangeschaft met geld dat hij van een oom van moederskant had geërfd. Om die reden was Sea View niet opgenomen in het vastgezette erfgoed en kon hij het in zijn testament aan zijn vrouw nalaten. Hij had ook een weduwepensioen voor haar afgesproken in het geval van zijn dood, al hadden ze daarover nog geen bijzonderheden te horen gekregen. Ze hoopten dat het geld genoeg zou zijn om van te leven.

Sinds ze een half jaar eerder naar Sidmouth waren verhuisd, hadden ze hun uitgaven betaald van moeders klee- en speldengeld, dat ze jarenlang had opgespaard. Maar dat bedrag begon snel te slinken.

Sarah keek rond in de kamer van haar moeder. ‘Zal ik een paar extra stoelen halen, of...?’

‘Nee, laten we hem ontvangen in de salon. Ik denk dat ik het wel kan opbrengen. Ik wil de man niet laten zien hoe zwak ik ben geworden.’

‘Goed dan.’ Sarah stapte de nabijgelegen salon binnen, zette de handschoendoos op haar werktafel en ging toen naar beneden voor de theepullen.

Terwijl ze het hete water opschonk, zette hun kokkin een schaal met krentencakejes op het blad. ‘Zelf gemaakt. Die bakker rekent te veel in mijn ogen.’

Sarah keek naar de schaal. Het dunne glazuur verbloemde niet helemaal de verbrande randjes van de scheve cakejes. Bakken was nooit mevrouw Besleys sterke kant geweest, maar ze zouden het ermee moeten doen.

Ze bedankte de kokkin en keerde terug naar de begane grond. Daar hielpen Sarah en Viola hun moeder naar de salon op het moment dat de raadsman van de familie, Nigel Alford, precies op tijd verscheen. Ze hadden de man kort na vaders dood bezocht, maar dit was zijn eerste bezoek aan Sea View.

Emily en Georgiana voegden zich bij hen en Sarah schonk thee in terwijl Emily de schaal met cakejes rond liet gaan. De notaris nam een klein hapje, trok zijn neus op en legde het cakeje neer.

Toen hij zijn thee op had, schraapte meneer Alford zijn keel en sprak de echtgenote van zijn voormalige cliënt aan.

‘Het testament van uw echtgenoot is geverifieerd en het grootste deel van de nalatenschap is naar zijn erfgenaam gegaan, zoals verwacht. Ik heb de uitstaande schulden betaald en moet u helaas vertellen dat uw financiële situatie nogal somber is.’ Hij concentreerde zich op moeder alsof de meisjes er helemaal niet bij waren. ‘Het weduwenpensioen dat in uw huwelijksovereenkomst is afgesloten, is in de vorm van een lijfrente, waarvan de rente jaarlijks zal

worden betaald. Helaas zal de rente niet voldoende zijn om zo'n grote familie te onderhouden. Ik stel voor dat u dit huis verkoopt, aangezien het uw middelen te boven zal gaan om het lange tijd aan te houden.'

'W-we zullen eenvoudig leven,' kwam Sarah tussenbeide. Ze hoorde zelf de wanhoop in haar stem. 'Bezuinigen.'

Hij fronste. 'Ik betwijfel of u de belastingen zult kunnen betalen, laat staan de andere uitgaven, of u nu spaarzaam leeft of niet.'

Ze zei ongelovig: 'Als we dit huis verkopen, waar moeten we dan wonen?'

Hij haalde zijn smalle schouders op. 'U zou een paar kamers kunnen huren, dan bent u veel goedkoper uit dan in zo'n groot huis als dit.'

Sarah werd nijdig. 'We zijn met z'n vijven, meneer Alford, en dan reken ik onze trouwe bedienden niet mee. Jessie is jong en kan makkelijk een andere betrekking vinden, maar onze kokkin en onze knecht zijn te oud om ergens anders werk te kunnen krijgen.'

Uiteindelijk keek hij van de ene zus naar de andere. 'Dan zouden de dames wellicht kunnen overwegen zelf een betrekking te nemen. Keurige banen, natuurlijk, passend bij uw opvoeding. Als gouvernante, misschien.'

'Afschuwelijk,' wierp moeder tegen. 'U hebt duidelijk nooit een geliefde dochter of zus in die rol gehad. Nooit hun brieven ontvangen waarin ze hun ellendige, eenzame toestand beschrijven, geminacht door de samenleving, geïsoleerd van familie, met alleen een paar verwende kinderen als gezelschap.'

De raadsman knipperde met zijn ogen, zijn adamsappel ging op en neer in zijn verwelkte hals. 'Nee, ik... Tja, het was maar een suggestie.'

Sarah zei: 'We willen bij elkaar blijven, meneer. Als dat al mogelijk is.'

Hij knikte ernstig. 'Dat begrijp ik. Maar wensen worden niet altijd vervuld.' Hij stond op om te vertrekken. 'Wel, neem mijn advies in overweging, alstublieft, en laat het me vooral weten als ik behulpzaam kan zijn bij de verkoop van het huis.'

Had hij wel geluisterd? Het was duidelijk dat de man hen niet zou kunnen helpen. Als ze bij elkaar wilden blijven, besefte Sarah, was het aan haar om daar een manier voor te vinden.

Nadat meneer Alford was vertrokken, trok Sarah zich terug in de bibliotheek en bekeek hun financiële toestand eens wat beter. Ze vergeleek hun uitgaven van de afgelopen maanden met het geschatte inkomen uit moeders weduwenpensioen. Hoe erg ze het ook vond om toe te geven dat de raadsman gelijk had, als moeders spaargeld op was, zou het allemaal niet genoeg zijn. Naast de land- en raambelastingen rekende de regering ook belasting voor het houden van een knecht en voor vele andere artikelen: zout, kranten, zeep, kaarsen, thee, spelden, suiker, koffie, rijtuigen, behang en meer. Dan had je nog de kerkbelasting boven op de tienden en de provincietarieven. En dat allemaal boven op de vaste uitgaven zoals eten, brandstof, kleding, et cetera. Om nog te zwijgen van artsen en medicijnen voor moeder.

Het rijtuig en de paarden zouden verkocht moeten worden. Wat konden ze anders doen? Ze had gehoopt een toegewijde keukenmeid in dienst te kunnen nemen om hun overwerkte kokkin en enige dienstmeisje te assisteren, maar daar kon nu geen sprake van zijn. Sarah vroeg zich af of ze zelf een poging moest wagen om te bakken, om mevrouw Besley te helpen en het bedrag dat aan de plaatselijke bakker werd betaald te reduceren.

Terwijl ze aan het bureau over de boekhouding gebogen zat, klopte er iemand op de deurpost van de openstaande deur. Sarah keek om en zag juffrouw Fran Stirling. Meteen verdween er iets van haar spanning.

‘Ik hoorde u niet arriveren.’

‘Jessie heeft me binnengelaten.’

Moeders vroegere kamenierster was een slanke brunette van in de dertig met een knap gezicht afgezien van een nogal scherpe neus. Ze had haar loon opgespaard, en door dat spaargeld, samen met een

kleine erfenis van haar grootvader, had ze de dienst een paar jaar geleden kunnen verlaten en een bescheiden pension kunnen kopen aan de oostkant van Sidmouth. Sindsdien had juffrouw Stirling een vriendschappelijke correspondentie onderhouden met haar vroegere mevrouw en was ze de eerste geweest om hen welkom te heten toen ze naar Sidmouth verhuisden.

Met haar hoofd schuin bestudeerde de keurig geklede vrouw haar. ‘Waarom kijkt u zo verdrietig?’

Met een zucht legde Sarah de situatie uit, ze vertrouwde de vrouw genoeg om de feiten niet te verbloemen.

Juffrouw Stirling knikte peinzend en keek om zich heen. ‘Tja, mijn beste. Ik veronderstel dat jullie zullen moeten ondernemen wat zo veel mensen in Sidmouth doen om extra geld te verdienen. Kamers verhuren aan toeristen. Ik floreer redelijk, moet ik zeggen, en jullie huis is veel groter dan het mijne.’

‘Echt? Denkt u dat we dat kunnen doen? We weten niets over het beheer van zo’n onderneming.’

‘Kom, kom, uw moeder was een van de meest geliefde gastvrouwen in de graafschap. Hoe vaak hebben jullie niet gasten van buiten de stad ontvangen, feestweekenden, kerstpartijen, dinertjes en dergelijke georganiseerd.’

‘Ja, maar die waren met familie of vrienden. Ik kan me niet indenken hier vreemden in pension te nemen.’

‘Jullie zullen er best aan moeten wennen, dat zal ik niet ontkennen. Als u wilt, wil ik met plezier alles delen wat ik weet.’ Juffrouw Stirling grinnikte. ‘En als die twee minuten om zijn, zal ik verder doen wat ik kan om te helpen.’

Sarah nam het advies van juffrouw Stirling in overweging en begon een plan te vormen.

De volgende dag riep ze een familievergadering uit en dit keer kwamen ze allemaal bij elkaar in moeders kamer. Moeder lag boven op de dekens, zoals gewoonlijk geheel in het zwart gekleed, een plaid

over haar benen. Juffrouw Stirling was teruggekomen om mee te denken over de plannen.

Toen iedereen geïnstalleerd was, zette Sarah uiteen dat er een gat was tussen hun inkomen en uitgaven en besprak de vraag hoe ze dat gat konden vullen – door kamers te verhuren in Sea View.

Viola, met haar littekens om haar mond en haar neiging om mensen uit de weg te gaan, was de eerste die protesteerde. ‘Ik wil hier geen vreemden!’

Moeder fronste. ‘Ik ook niet. Een kosthuis? Wees alstublieft niet beledigd, juffrouw Stirling. De term is gewoon zo... zo... volks.’ Moeder rilde.

‘Logement dan?’ opperde Sarah.

Altijd verdraagzaam legde Fran Stirling uit: ‘Hier in Sidmouth wordt *logement* voornamelijk gebruikt als een heel huis te huur is, onbewoond, behalve misschien door een paar bedienden.’

‘Er moet een andere term zijn die we kunnen gebruiken,’ hield moeder vol. ‘Wat zouden jullie zeggen van... pension? Dat klinkt nog een beetje deftig.’

Fran knikte. ‘Dat vind ik ook. En heel passend voor een prachtig huis als Sea View.’

‘Hoe we het noemen doet niet ter zake,’ zei Emily. ‘Waar moeten we de mensen laten? We hebben maar een paar logeerkamers.’

Sarah raadpleegde haar lijst. ‘Er zijn boven zes flinke kamers – zeven, als je mijn kleine vertrek meerekent.’

‘Maar vier van die kamers hebben we zelf in gebruik.’

‘We zullen onze kamers moeten delen. We zouden ook de grote kleedkamer kunnen verhuren als aangrenzend slaapvertrek, aangezien die uitkijkt op zee.’

Hun moeder fronste. ‘Willen jullie vaders kamer ook verhuren? Aan vreemden?’

‘Ja, moeder. Hij heeft geen uitzicht, maar het is een van de grootste. Ik zal een paar spullen uitruimen die hij daar heeft achtergelaten en ze voorzichtig inpakken en wegbergen. Denk erom, hij heeft er maar een paar maanden geslapen tijdens ons eerste verblijf hier.’

Moeder zuchtte. ‘Tja, je hebt wel gelijk.’

‘En ik dan?’ vroeg Georgiana. ‘Waar moet ik slapen?’

‘Misschien kun jij bij mij op de kamer,’ bood Sarah aan.

Georgiana’s gewoonlijk zonnige gezicht betrok. ‘Maar ik vind het heerlijk om een eigen kamer te hebben.’

‘Het spijt me. Er is niets aan te doen.’

De vijftienjarige dacht na. ‘Mag ik dan tenminste verhuizen naar een van de lege kamers op zolder?’

‘Op zolder?’ Moeder trok rimpels in haar voorhoofd. ‘Daar slapen de bedienden.’

Sarah suste: ‘Ik zie niet in waarom niet. Alleen Jessie slaapt daar nu. Hun kokkin en de knecht hadden kamers beneden bij de keuken.’

‘O, goed dan,’ stemde moeder in.

Georgies glimlach kwam terug.

Sarah voegde eraan toe: ‘En ik zal ieder van jullie moeten vragen ofwel te helpen met de gasten, ofwel op een andere manier aan een inkomen te komen, zodat we het ons kunnen veroorloven om iemand anders in dienst te nemen.’

‘Ik zal helpen,’ stemde Georgiana toe. ‘Ik kan bedden opmaken en zo.’

‘Mooi. Viola?’

Ze schudde haar hoofd, haar sproetige gezicht stond strak. ‘Absoluut niet. Georgie denkt misschien dat het vermakelijk is om de rol van dienstmeisje te spelen, maar ik niet. Ik ben de dochter van een heer. Het is beneden mijn waardigheid.’

Heimelijk wist Sarah wel dat ze niet helemaal ongelijk had.

‘Je hebt Sarah gehoord,’ zei Emily. ‘We moeten allemaal ons steentje bijdragen.’

Moeder fronste nadenkend. ‘Ik zou... verstelwerk kunnen doen. Misschien nieuw tafellinnen maken? Ik verafschuw die beroerde zwakheid. Ik wilde dat ik meer kon doen.’

Viola hief haar koppige kin. ‘Als ik moet werken als een sloof, zal ik me op de achtergrond houden. Ik zal niet met gasten omgaan.’

Emily zei verbolgen: ‘Wat... ga jij mevrouw Besley helpen met aardappelen schillen en vaat wassen? Of ga je de was doen?’

Viola rilde.

Hun moeder hief kalmerend een hand. ‘Geen van mijn dochters gaat werken als wasvrouw! We kunnen ten minste de was de deur uitdoen.’

‘Iedere taak die we uitbesteden, betekent meer uitgeven van onze beperkte inkomsten,’ merkte Sarah op. ‘Geld dat we nodig hebben voor de slager, de groenteboer en de kruidenier, om nog te zwijgen van lonen en belastingen.’

‘Maar bij de was moeten we absoluut de grens trekken. We hebben geen mangel. En al die lakens en handdoeken!’

Juffrouw Stirling sprak. ‘Ik doe onze was de deur uit. Het is best schappelijk. Ik ken precies de juiste persoon.’

‘Heel goed. Dank u.’

‘En wat ga jij doen, Emily?’ zei Viola uitdagend. ‘Nachtspiegels legen?’

Sarah haastte zich om verdere discussie af te weren. ‘Gelukkig hebben we het nieuwe watercloset en het privaat in de achtertuin is er ook nog, hoewel het opgeknapt moet worden.’

‘Daar ken ik ook precies de juiste persoon voor,’ zei juffrouw Stirling.

Sarah pakte een nieuw papier. ‘Ik kan beter beginnen met een andere lijst.’

Emily zei: ‘Ik zal advertenties schrijven voor de kranten en de correspondentie verzorgen.’

‘Dank je, Emily,’ antwoordde Sarah. ‘Hoewel je misschien ook zult moeten helpen met de gastenkamers.’

Ze snoof beledigd. ‘Als het dan moet.’

‘Advertenties?’ Haar moeder fronste alweer. ‘Daar had ik niet aan gedacht. Moeten we iedereen attent maken op het feit dat we aanvulling op ons inkomen nodig hebben?’

‘Ik denk niet dat u uw achternaam in de aankondiging hoeft te vermelden,’ zei Fran Stirling. ‘De naam van het huis en een beschrijving van de prachtige ligging en gerieflijke meubels zullen volstaan.’

‘Wel, dat is een opluchting.’

Juffrouw Stirling voegde eraan toe: ‘Het is jammer dat de reisgids van Sidmouth een paar jaar geleden is gedrukt. Het zou helpen om

daarin te worden vermeld – hij is behoorlijk populair. Maar kran-
tenadvertenties kunnen ook effectief zijn, hoewel ze meer kosten.’

Moeder begon over iets anders. ‘Wat voor maaltijden zullen we
moeten serveren?’

Ze keken allemaal naar juffrouw Stirling.

Ze antwoordde: ‘Ontbijt in elk geval, en waarschijnlijk ook diner
– tenminste een aantal avonden in de week.’

Hun moeder kermde. ‘Dat zal mevrouw Besley niet prettig vinden.
Ze is niet zo jong meer en dreigt nu al elke dag met pensioen te gaan.’

‘Ik zal met haar praten,’ zei Sarah. ‘Kijken of ik haar zachtjes kan
overreden. En misschien kunt u helpen met het opstellen van de
menu’s, moeder? Daar was u altijd zo goed in.’

‘Met alle genoeg.’

Niemand vroeg Sarah wat zij zou doen, want ze wisten allemaal
dat zij het leeuwendeel op zich zou nemen.

Sarah en Emily lieten moeder achter om te rusten en liepen met
juffrouw Stirling door de zitkamers op de begane grond – eetkamer,
salon, ontvangstkamer en bibliotheek, en toen de lange trap op naar
de slaapverdieping. Ze bespraken de benodigde reparaties, verande-
ringen en nieuwe aankopen voor de slaapkamers, het watercloset en
de badkamer, zoals nieuwe handdoeken en beddengoed.

Juffrouw Stirlings hand gleed over een van de oude deurklinken
en ze zei: ‘Jullie moeten sloten laten maken op de gastenkamers. Het
laatste wat je wilt is dat iemand zegt dat zijn waardevolle spullen weg
zijn en jullie verantwoordelijk probeert te houden.’

‘Kent u iemand die ons daarmee zou kunnen helpen?’

‘O, ja. Ik ken precies de juiste persoon. Meneer Farrant is daar
heel handig in.’

Sarah schreef uiteindelijk ook een boodschappenlijst, evenals
een lijst van taken en projecten, die hun laatste beperkte middelen
zouden verminderen.

Ze hoopte dat ze geen spijt zouden krijgen van de uitgaven en
dat hun inspanningen uiteindelijk winstgevend zouden zijn.

Later die dag ging Sarah naar beneden om in mevrouw Besleys verzameling kookboeken te snuffelen.

Met de toestemming en onder de leiding van de bejaarde kokkin bereidde Sarah al gauw haar eerste baksel druppelkoekjes, ongeveer het makkelijkste recept dat ze konden vinden in *De kunst van het koken eenvoudig en makkelijk gemaakt* van mevrouw Glasse. De zoete broodjes bestonden uit slechts drie ingrediënten: eieren, suiker en bloem, gemengd en gedruppeld op met bloem bestoven bakplaten.

Terwijl Sarah uitzocht hoe je eieren moest breken zonder de schalen in de kom te laten belanden, bikte hun oude knecht Lowen suiker voor haar van de kegel en maalde het fijn.

Binnen een uur had Sarah zere armen van het roeren en een warm gezicht; iedere keer keek ze in de oven om te zien hoe de bleke koekjes rezen en kleurden. Ondertussen probeerde ze te bepalen wanneer ze klaar waren.

In de hoop efficiënt te zijn, stapte ze naar de tafel om de ingrediënten op te ruimen, maar spoedig draafde ze terug naar de oven, gealarmeerd door een brandlucht. Te laat. De aanblik van de geblakerde hoopjes in nette rijen ontmoedigde haar. Sarah begon te begrijpen waarom het moeilijk was voor mevrouw Besley om onberispelijk gebak te produceren terwijl ze daarnaast nog zoveel andere gerechten moest bereiden. Daarnaast had ze alleen Jessie om haar te helpen tussen haar schoonmaakwerk door.

Sarah was vastbesloten niet op te geven. Nadat ze bij de volgende bakplaat beter had opgelet, schepte ze al gauw een dozijn gesuikerde broodjes op een rek. Ze waren ongelijk gebruind en bleken na enig proeven een beetje taai te zijn, maar zeker eetbaar.

Mevrouw Besley en Lowen aten er elk een met zwakke aanprijzingen – en grote slokken thee. Ondanks het onvolmaakte resultaat was Sarah buitensporig trots op zichzelf.

Het was een begin.

2

Vrouwen met een paar logeerkamers – vooral met uitzicht op zee – zagen een gelegenheid om geld te verdienen, en de pensionhoudster aan zee was geboren. Logies aanbieden was een ideale handel voor vrouwen; het was sociaal aanvaardbaar en ze konden gebruikmaken van hun huishoudelijke kennis.

– Helena Wojtczak, *Women of Victorian Sussex*

Een maand later, in de eerste week van mei, kleepte de zesentwintigjarige Sarah Summers zich in een eenvoudige jurk van diepblauwe batist en liet eindelijk haar zwarte katoen achter zich – niet omdat ze niet langer treurde, maar omdat ze wist dat de gasten niet ontvangen wensten te worden door een sombere gastvrouw. Staand voor een kleine spiegel streek ze haar donkere haar glad, dat op haar achterhoofd vastgespeld was in een eenvoudige wrong, en bestudeerde haar vermoede blauwe ogen. Peter had vaak gezegd dat ze mooie ogen had...

Sarah duwde de herinnering weg aan zijn zachte blik en de steek aan pijn die ermee gepaard ging. Ze wendde zich naar de open kist aan het voeteneind van het bed en streek met een vinger over het witte linnen overhemd dat ze voor hem genaaid had tijdens zijn afwezigheid, en de laatste brief die hij had verstuurd voordat hij naar zee ging. Ze kende de korte brief uit haar hoofd, toch vouwde ze hem open en las:

Mijn lieve Sarah, ik zal je missen. Dat de tijd dat we gescheiden zijn maar snel en vruchtbaar voorbij mag gaan. Ik bid dat God je veilig bewaart tot we herenigd zijn. Denk eraan het boek dat ik van de dominee heb geleend terug te brengen. Dank je wel en God zegene je.

Liefs, Peter

De mengeling van genegenheid, geloof en praktische zaken was precies hoe Peter was en een bitterzoete trilling raakte zelfs nu nog haar lippen. Sarah had gebeden voor Peters veilige terugkeer, maar helaas waren die gebeden niet verhoord.

Ze bracht haar gedachten terug naar het heden, stopte nog wat meer spullen in de kist om ruimte te maken voor Emily, en sloot vastberaden het deksel.

Toen stapte Sarah de gang in en ging van vertrek naar vertrek om de gastenkamers te inspecteren.

Moeder was niet in staat meer dan enkele treden op te gaan en had haar slaapvertrek op de begane grond gehouden. Viola was naar de aangrenzende kledkamer verhuisd.

Emily had al naar Sarahs kleine kamer op de slaapverdieping moeten verhuizen, maar moest haar spullen nog overbrengen.

Georgie was in een van de voormalige bediendenkamers op zolder getrokken en genoot ervan niet alleen een kamer voor zichzelf te hebben, maar bijna een hele verdieping.

Viola weigerde nog steeds te helpen met de voorbereidingen en moeder was terughoudend om te veel aan te dringen. Voor een deel omdat ze mee kon voelen met Viola's bezwaren. De situatie was per slot van rekening nogal vernederend voor de vroeger zo trotse dochters en echtgenote van een welgesteld man. Maar wat konden ze anders? Sarah wilde dolgraag bij elkaar houden wat er van haar familie overgebleven was. Als de onderneming mislukte, zouden zij en haar zussen waarschijnlijk ver weg een betrekking moeten zoeken als gezelschapsdame of, erger nog, als gouvernante zoals de notaris had geadviseerd. En wie zou er dan voor hun ziekelijke moeder zorgen?

De knappe Emily, de schrijfster van de familie, had advertenties opgesteld en verstuurd aan kranten in Bath en Londen, en naar enkele uitgevers verder van huis. Toen hadden ze verlangend op antwoord gewacht. Hoewel Sidmouth steeds gewilder werd bij toeristen verwachtten ze bejaarde invaliden te ontvangen, die de zuidkust vaak bezochten om hun gezondheid te verbeteren.

De eerste correspondentie die ze ontvingen, was echter een boze

brief van ene majoor Hutton, die onlangs zijn intrek had genomen in het buurhuis dat Westmount heette. Hij had gehoord dat ze Sea View openstelden voor gasten en was niet blij met een toestroom van vreemden vlak bij zijn *privéwoning*. Hij dreigde zijn advocaat erbij te halen als iemand een voet op zijn perceel zette. Sarah hoopte dat het zover niet zou komen. Ze zaten niet te wachten op extra juridische kosten. Ze had geprobeerd een vriendschappelijk bezoek af te leggen, maar de bediende die opendeed had gezegd dat de majoor onwel was en geen bezoek ontving. Ze stelde zich voor dat ze te maken had met een oude zuurpruim die oude wonden en oude grieven koesterde. Daarom schreef ze een beleefd briefje waarin ze beloofde hun gasten op de hoogte te brengen van de perceelsgrens en hun zou verzoeken hem zo min mogelijk ongemak te bezorgen.

Als ze ooit gasten kregen om te informeren...

Tot hun verbazing was de eerste die kamers boekte ene meneer Callum Henshall uit Kirkcaldy, Schotland, die zou reizen met zijn dochter. Emily hield vol dat ze geen advertenties zo ver naar het noorden had gestuurd, dus ze vroegen zich allemaal af hoe de man van Sea View had gehoord.

Sarah hoopte dat de gasten die hun pension zouden inwijden niet moeilijk te plezieren waren. Zij en haar zussen hadden weinig idee van wat ze deden! Zoals juffrouw Stirling had gezegd, hadden ze door de jaren heen veel gasten ontvangen in hun vorige huis, maar beslist geen betalende klanten. En in die tijd hadden ze veel meer personeel gehad om hen te helpen.

Ondanks deze tekortkomingen hoopte Sarah dat ze erin zouden slagen het hun gasten naar de zin te maken en dat ze de goede naam zouden verwerven die nodig was om meer toeristen binnen te halen.

God, schenk ons Uw gunst, alstublieft.

De eenentwintig jaar oude Emily Summers ademde de frisse, verkwikkende lucht diep in. Dit was hun laatste vrije dag voordat de eerste gasten arriveerden, en ze was vastbesloten ervan te genieten.

Ze stond op de top van Salcombe Hill en keek over de door de wind gebogen bomen en struiken uit naar Sidmouth beneden.

Sidmouth, hun nieuwe permanente woonplaats – of ze het leuk vond of niet. Ze waren er nu al meer dan een half jaar, maar het voelde voor haar nog steeds niet als thuis. Zou dat ooit gebeuren?

Ze miste hun vorige huis – Finderlay, in de buurt van May Hill, Gloucestershire – maar moest toegeven dat de panorama's hier prachtig waren. Ze vroeg zich af wat Charles van het plaatsje zou vinden. Zou hij op andere gedachten komen, beseffen dat hij haar miste en op bezoek komen? Emily zou de verhuizing hierheen niet zo erg hebben gevonden als het niet betekende dat ze hem moest achterlaten en dat haar hoop op een toekomst met hem schijnbaar de bodem in was geslagen.

Georgiana stond een paar meter verder en gooide een stok naar een onverzorgde terriër, een straathond die Chips werd genoemd en die haar overal volgde als ze het huis verliet. Georgiana was van plan haar vrije dag met een vriendin door te brengen, maar ze had ermee ingestemd eerst met Emily mee te gaan voor een lange wandeling. Sarah had het te druk en Viola had geweigerd en gezegd dat ze bij moeder thuis zou blijven.

Moeder had geprobeerd haar te overreden om naar buiten te gaan, maar had het na een halfslachtige poging opgegeven. Zo ging het nu altijd. Viola deed wat Viola wilde en heel weinig wat ze niet wilde. En vanwege haar... toestand... drong niemand te hard aan.

Als voorbereiding voor hun verhuizing had Emily zo veel mogelijk gelezen over de streek en door haar veelvuldige wandelingen was ze nog meer te weten gekomen. Sidmouth was gelegen aan de monding van de rivier de Sid, waar hij in het Engelse Kanaal stroomde. Het stadje lag in een vallei die aan de westkant begrensd werd door Peak Hill, waarvan de klifwand zandsteenrood gloeide, en aan de oostkant door Salcombe Hill, waar ze nu stond.

Onder haar liep parallel aan het strand de boulevard, waaraan meerdere bedrijven lagen: het York Hotel, verscheidene pensions, medische baden en Wallis's bibliotheek, haar favoriet.

Achter die gebouwen leidden smalle straten landinwaarts. Hier

stonden huisjes met rieten daken, winkels, de markthal en de kerk met zijn vierkante toren met kantelen.

Voorbij het oostelijke deel van het stadje lag een grasveld dat gebruikt werd voor kegelen en cricketwedstrijden.

Aan de verste kant van het veld kon ze net hun eigen huis onderscheiden – een van een drietal grote, vrijstaande woningen. Hun vader had het twee jaar eerder gekocht als zomerhuis, in de hoop dat de befaamde zeelucht van Sidmouth moeders slechte gezondheid goed zou doen. In plaats daarvan was *hij* gestorven nadat hij er slechts één keer had verbleven.

Een lok donker haar waaide in Emily's ogen en benam haar het zicht. Ze streek hem tegelijk met haar tranen weg en zuchtte. Het was tijd om terug te gaan.

Samen met Georgie daalde Emily Salcombe Hill af. Ze moesten in de berm stappen om een boerenwagen te laten passeren. Ze staken de rivier over via de houten brug bij de molen, zwaaiden naar de molenaar en volgden toen de High Street het stadje in.

Bij de kruidenier, waar de straat zich verdeelde als de twee takken van de letter Y, zwenkten ze naar rechts omdat Emily bij het postkantoor langs wilde. Al gauw roken ze de geuren van bier, gebakken vis en rook uit de Old Ship Inn. Ze liepen door, langs de kantwinkel, langs de slager, waar buiten de winkel een jongen op een paard zat. Hij droeg een mand aan zijn arm en was klaar om een bestelling af te leveren.

Emily liet Georgie buiten staan met de speelse straathond en duwde de deur van het postkantoor open. De bel rinkelde. 'Goedendag, meneer Turner.' Ze dempte haar stem. 'Is er iets voor V.S. bezorgd, hier op het postkantoor van Sidmouth?'

Hij keek. 'Niet bij de Exeterpost, maar een kleine poosje geleden is er een brief met de hand bezorgd.'

Emily's hart sprong op terwijl ze zenuwachtig werd – de eerste reactie op deze specifieke advertentie. 'Die is voor mijn zus Viola. Ik zal hem meenemen.' Ze stak haar hand uit en na een korte aarzeling gaf hij haar de brief.

'Verder niets?' vroeg ze. 'Voor Sea View of juffrouw Emily Sum-

mers?’ Emily hoorde de smeekbede in haar stem en hoopte dat meneer Turner het niet hoorde.

‘Nee, juffrouw.’ Hij schonk haar een verontschuldigende blik. ‘Het spijt me, juffrouw.’

‘Geeft niet.’ Ze dwong zich tot een vriendelijke glimlach en vertrok, met Georgiana en de hond in haar kielzog.

Ze liepen verder door het stadje naar de zeekant. Emily kon het niet laten om langs te gaan bij Wallis’s Marine Library, een uitleenbibliotheek en leeskamer. De veranda buiten, met de banken onder een vrolijk gestreepte luifel en een onbelemmerd uitzicht op zee, was een populaire verzamelplaats voor bezoekers. Georgie bleef daar en smeekte Emily binnen niet te lang te treuzelen.

Zonder op Georgies gekerm te letten, opende ze de deur met een prettig gevoel van spanning. Ah, de geuren van boeken – inkt, papier, leer... leven.

Toen Emily binnenkwam, zag ze twee mannen samen praten en herkende meneer Wallis in eigen persoon en de bejaarde dominee Edmund Butcher, die zijn enthousiasme voor de kust had gekanaliseerd in het schrijven van reisgidsen over de streek. De bekendste van zijn hand was de gids waaraan juffrouw Stirling had gerefereerd toen ze voor het eerst opperde SeaView open te stellen als pension, *The Beauties of Sidmouth Displayed*. Emily had de gids van kaff tot kaff gelezen. De ligging, heilzaamheid en het schilderachtige landschap van het stadje werden erin beschreven, evenals een selectie uit de winkels, pensions, hotels en herbergen.

Emily snuffelde tussen tijdschriften en nieuwe romans en probeerde langzaam dichterbij de buurt van de mannen te komen, zodat ze een deel van hun gesprek kon opvangen.

De twee bespraken mogelijke toevoegingen en herzieningen voor een nieuwe editie van de invloedrijke reisgids. Emily hield haar adem in om te horen wanneer. O, wat zou Sarah enthousiast zijn als SeaView erin genoemd werd. Nou ja, enthousiast was misschien overdreven. Het ging tenslotte om de serieuze Sarah.

Hoe moest ze het nu aanpakken om SeaView – op een positieve manier – in de gids te laten opnemen? Als ze het voor elkaar kon

krijgen, kreeg ze misschien wel een maand ontheffing van haar huishoudelijke taken!

Moest ze het gesprek onderbreken? Hoe kon ze dat doen zonder onbeleefd en vrijpostig te zijn?

Ze had juist haar mond opengedaan om de mannen aan te spreken toen de deur openging en Georgie op de drempel verscheen, uitzinnig zwaaiend.

Als antwoord schudde Emily haar hoofd en legde een vinger op haar lippen. Maar haar niet zo subtiele hint werd genegeerd.

Georgie stak haar hoofd naar binnen en siste: 'Ik moet gaan.'

Emily stak een vinger op ten teken dat ze even moest wachten.

'Ik kan niet wachten.' Georgie begon heen en weer te hippen. 'Chips heeft net op de veranda geplast en als we niet meteen vertrekken, zal ik zijn voorbeeld nog volgen.'

Met gloeiende wangen haastte Emily zich naar de deur en ze boog haar hoofd van ontzetting. Ze hoopte dat de mannen het niet gehoord hadden. Hoe dan ook, dit was zeker niet het juiste moment om de geestelijke en de gerespecteerde uitgever te overtuigen dat ze een deftige vestiging hadden die ideaal was voor nette mensen.

Viola Summers kon zich niets ergers voorstellen.

Hun huis openstellen voor gasten was het laatste wat ze wilde. Hoe konden ze juist van haar verwachten met vreemden om te gaan? Bovendien had ze ook geen zin om in huis aan het werk te gaan als een schoonmaakster.

Tijdens de lunch die middag had Emily haar kant op gekeken en aangekondigd: 'Als Viola niet wil helpen met de gasten, dan moet ze op een andere manier inkomen verdienen. Dat heb je toch gezegd, Sarah?'

Hun oudste zus knikte. 'Ja, maar wat stel je voor?'

'Ik heb de vrijheid genomen om naar een betaalde betrekking voor haar te informeren.'

EEN PENSION AAN DE KUST VOL ONVERWACHTE GASTEN.

VAN RUST AAN ZEE IS AL SNEL GEEN SPRAKE MEER...

Na de dood van hun vader haalt Sarah haar zussen over hun huis aan de kust open te stellen voor ouderen die zorg nodig hebben. Op die manier kunnen ze in het onderhoud van hun doodzieke moeder voorzien. Emily en Georgiana zijn meteen vol lof over het plan, maar Viola niet. Zij draagt namelijk een litteken met zich mee dat ze koste wat het kost voor de buitenwereld verborgen wil houden.

Al snel blijkt het plan heel anders uit te pakken dan verwacht. In plaats van ouderen vinden ook tal van aantrekkelijke jongheren hun weg naar het pension. Sarah wordt heen en weer geslingerd tussen gevoelens van liefde voor een Schotse weduwnaar en loyaliteit aan haar familie. Ondertussen dreigt de nieuwe situatie Viola's lichamelijke én onzichtbare littekens aan het licht te brengen en haar leven voorgoed te veranderen.

Met haar meeslepende historische romans brengt **Julie Klassen** de lezer terug naar het Engeland van de negentiende eeuw. Haar romans zitten boordevol mysterie, intrige en romantiek. Met drie van haar romans won ze de Christy Award, de meest prestigieuze prijs binnen de christelijke fictie.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 9789029733830 NUR 342

9 789029 733830